

Investigating the Relationship Between Teachers' Perceptions of Organizational Silence and Leadership Styles

Betül GEZER, Ministry of National Education, ORCID ID: 0000-0002-8318-3273
Melike CÖMERT, İnönü University, ORCID ID: 0000-0001-5406-6943

Abstract

In this study, it was aimed to determine the relationship between the leadership styles of secondary school principals and their teachers' perceptions of organizational silence. For this purpose, the relational survey model was preferred as a method in the study. The population of the research consists of 12,423 teachers working in public secondary schools in Gaziantep Province Şahinbey District in the 2020-2021 academic year. The research sample consists of 382 teachers determined by the "Simple Random Sampling" method, which is one of the probability-based sampling types among 12,423 teachers in the universe. "Personal Information Form", "School Principals Leadership Style Scale" and "Organizational Silence Scale" were used as data collection tools in the research study. The data collected with data collection tools during the research process were analyzed with descriptive and inferential statistical methods. In the study, it was determined that there was a low level of positive correlation between the sub-dimensions of organizational silence and transformational, follow-up and liberating leadership. Additionally, according to the perceptions of the teachers in the research, it was determined that the leadership styles shown by the school principals were at the level of "I agree" in the transformational leadership sub-dimension, "I agree" in the follow-up leadership sub-dimension, and "I Partially Agree" in the liberating leadership sub-dimension. In addition to these results, in the study, teachers' perceptions of organizational silence were found to be "Moderately Agree" in terms of "School Environment", "Emotion", "Administrator", "Isolation" and the general average of organizational silence scale; In the "Source of Silence" sub-dimension, it was determined to be at the "I agree" level. In addition to these, it was determined that the transformational, transactional, and liberating leadership perceptions of the teachers participating in the research did not differ significantly according to the variables of gender, education level, duration of employment with the principal and branch.

Keywords: Teacher, School Principal, Leadership Styles, Organizational Silence

Suggested Citation

Gezer, B. & Cömert, M. (2022). Investigating the relationship between teachers' perceptions of organizational silence and leadership styles, *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 23(3), 1528-1554. DOI: 10.17679/inuefd.984890
Bu makale 7-10 Temmuz 2021 tarihlerinde Aksaray Üniversitesi'nde gerçekleştirilen VIII. International Eurasian Educational Research Congress de özet sözel bildiri olarak sunulmuştur.

Inonu University
Journal of the Faculty of
Education
Vol 23, No 3, 2022
pp. 1528-1554
DOI
10.17679/inuefd.984890

Article Type
Research Article

Received
19.08.2021

Accepted
22.12.2022

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Education is the most important factor that determines the future of a society (Öztürk, 2005). In an individual sense, the development of a student concerns his/her family and close environment. However, in order for a social development to occur, the education of each individual concerns all segments of the society. Therefore, schools, which concern the whole society in terms of their goals, have a very important place for the future (Aydoğan, 2012). The success or failure of a school depends on the performance of teachers and administrators working in schools (Helvacı & Aydoğan, 2011). In this case, it reveals the importance of knowing what kind of leadership styles the school principals exhibit and how the leadership style they exhibit is perceived by the teachers.

When the literature is examined, it is seen that there are many leadership styles adopted by the managers. These are transactional leader, servant leader, charismatic leader, strategic leader (Bektaş, 2016), democratic leader, autocratic leader, leader who allows full freedom (Bakan & Büyükbeşe, 2010), servant leader (Çevik & Kozak, 2010), authentic leader, transformational leader (Akar, 2017; Çiçek, 2011; Zengin, 2019), organizational leader, political leader, social leader (Ergün, 2019; Gümüşeli, 2001), spiritual leader (Baloğlu & Karadağ, 2009), narcissistic leader (Gülmez, 2009), toxic leader (Eriş & Arun, 2020) and distributive leader (Köse, 2015).

The leadership styles mentioned above can be preferred by school administrators to ensure that the institution achieves its goals. As a matter of fact, Cömert (2005) stated that a good school administrator should be a good leader. In this context, the leadership of the manager is important. It can be said that the leadership style exhibited by the principal in the school as a whole affects many activities related to the school. In this regard, Atik (2016) stated that the opinions of individuals about school vary depending on many factors, and the behaviors of school principals affect teachers' attitudes towards school. In the context expressed, it can be said that leadership styles affect teachers' behaviors.

Individuals who show organizational silence behavior do not feel the need to take any action for the development of the organization. Although organizational silence behavior is seen as not communicating in any way with the organization or the individuals who make up the organization at first glance, the individual actually stays silent and gives some messages to the organization and its environment (Taşkıran, 2011). There can be many reasons for an individual to give such a message. Individuals tend to remain silent because they feel that their opinions are not given importance and that they will face a negative situation when they express their opinions (Amah & Okafor, 2008). In addition, the effort to protect the individual organization or other members from negative consequences can lead him to silence (Altinkurt, 2014). Teachers tend to silence with the effect of administrative processes, the prevailing climate in the school, the waste in the school and the lack of self-confidence (Kahveci, 2010).

The most important element in schools, which are organizations where educational services are offered in a systematic way, are teachers. Within this system, teachers have some responsibilities for the functioning of the school in administrative and other areas. If teachers feel peaceful and safe in the institutions where they work, they show high performance. Teachers working in institutions with opposite conditions show lower performance (Şişman,

2012). If there are situations that will disrupt the atmosphere of peace and trust at school, it will increase the likelihood of teachers to show silence behavior (Kahveci & Demirtaş, 2013). In this context, it can be said that school administrators have effects on showing or preventing organizational silence behaviors. It can be said that organizational silence in schools cannot be thought of independently from the school administration.

Purpose

It consists of the course of education related to the course of secondary schools to be held. It includes those observed from the "School Styles" process, which are examined in relation to the visits to be made, as daily circular, maintainer and surrendering. When the study is evaluated, it is expected that the organizational silence levels of teachers and the relationship between organizational silence and leadership styles have been determined during the process, and the research will be a source for studies on reducing teachers' organizational silence behaviors. In addition, it is expected that the study will contribute to the understanding, removal or reduction of organizational silence, which is seen as an obstacle to the development and change of schools. It is important to study on taking measures to prevent the emergence of the concept of organizational silence, which is known as the deliberate withholding and sharing of information and ideas of individuals, among teachers in schools, or if it has emerged, to prevent its spread. Furthermore, it can be said that it is important to examine organizational silence, because it ignores legal and unethical practices, it is an obstacle to organizational learning, and it hinders pluralism, creativity and innovation in the organization.

Method

The aim of the study was to determine the relationship between the leadership styles of secondary school principals and their teachers' perceptions of organizational silence. In line with the stated purpose, correlational research, which is among the quantitative researches, was preferred in the research. The population of the research consists of 12,423 teachers working in public secondary schools in Gaziantep Province Şahinbey District in the 2020-2021 academic year. The research sample consists of 382 teachers determined by the "Simple Random Sampling" method, which is one of the probability-based sampling types among 12,423 teachers in the universe.

"Personal Information Form", "School Principals Leadership Style Scale" and "Organizational Silence Scale" were used as data collection tools in the research. The data collected with the data collection tools in the research were analyzed through the SPSS 25 program. Before starting the analysis, the normality of the data was checked to decide which of the parametric or non-parametric tests to use in the analysis of the data. It was determined that the kurtosis and skewness coefficient values of the scales in the data set of the study were between " ± 1.5 ". According to the kurtosis and skewness coefficient values, it was accepted that the scores of the scales used as data collection tools in the study showed a normal distribution. In the analysis of the data, according to the sub-problems of the research, mean and standard deviation calculations from descriptive statistical methods and "Independent Samples t-Test", "ANOVA" and Pearson Correlation analysis from inferential statistical methods were performed.

Findings

In the study, it was determined that the leadership styles exhibited by the school principals according to the perceptions of the teachers were at the level of "I agree" in the transformational leadership sub-dimension, "I agree" in the follower leadership sub-dimension, and "I Partially Agree" in the liberating leadership sub-dimension. In the study, it was determined that the transformational, transactional, and liberating leadership styles behaviors exhibited by school principals according to teachers' perceptions did not differ significantly in terms of gender and educational status variables.

In the study, it was identified that there was no significant difference in terms of the marital status variable of the continuance and liberating leadership behaviors of the school principals according to the perceptions of the teachers, while the transformational leadership behaviors showed a significant difference. It was determined that the significant difference determined in the transformational leadership sub-dimension was in favor of single teachers because the transformational leadership perceptions of single teachers were higher than those of married teachers. In the study, it was found out that the relieving leadership behaviors of the school principals according to the perceptions of the teachers did not show a significant difference in terms of professional seniority variable, while it was determined that the transformational and transactional leadership behaviors showed a significant difference in terms of the professional seniority variable. It was determined that there was a significant difference between teachers with a professional seniority of 1-5 years and teachers with a seniority of 16-20 years.

In the study, it was determined that the transformational, transactional and liberating leadership behaviors of the school principals according to the perceptions of the teachers did not differ significantly in terms of the variable of working time with the principal in the school where they work. In the study, it was determined that there was no significant difference in terms of the branch variable of the transformational, transactional and liberating leadership behaviors of the school principals according to the perceptions of the teachers. In the study, it was concluded that teachers' perceptions of organizational silence were at a moderate level. In the study, it was determined that teachers' perceptions of organizational silence did not differ significantly in terms of gender, professional seniority, branch and marital status variables.

In the study, it was determined that teachers' perceptions of organizational silence differed significantly in terms of the variable of educational status. It can be said that the significant difference is in favor of teachers who have undergraduate degree since the organizational silence perceptions of them are higher than teachers who have higher degrees.

In the study, it was found out that the organizational silence perceptions of teachers regarding the isolation sub-dimension showed a significant difference in terms of professional seniority variable. It was determined that there was a significant difference between teachers with a professional seniority of 1-5 years and teachers with 6-10 years / 16-20 years / 21 years and above. In the study, it was determined that there was a low level of positive correlation between the sub-dimensions of organizational silence and transformational, transactional and liberating leadership.

Discussion & Conclusion

In the research, it was determined that the leadership styles exhibited by the school principals according to the perceptions of the teachers were at the level of "I agree" in the

transformational leadership sub-dimension. This result can be evaluated as teachers perceive school principals as transformational leaders. Similarly, Kazancı (2010), Daşcı (2014), Avcı (2015), Yiğitel (2014), Yenel (2016), Erden (2019), Turan Aydın (2019), Canbaz (2019), Kâhya (2020), Karaer (2020) and Sever (2020) also determined in their studies that teachers have high perceptions of the transformational leadership behaviors exhibited by school principals.

In the research, it was determined that the leadership styles exhibited by the school principals according to the perceptions of the teachers were at the level of "I agree" in the sub-dimension of the continuity leadership. Similarly, Akbaba Altun (2003), Kazancı (2010), Daşcı (2014), Daşcı and Cemaloğlu (2015), Yenel (2016), Önk (2016), Erden (2019) and Karaer (2020) also found that teachers' school principals They identified what they perceived as a follower leader. In the study, it was found out that the leadership styles exhibited by the school principals according to the perceptions of the teachers were at the level of "Partially Agree" in the liberating leadership sub-dimension. Similarly, Razi (2003), Kazancı (2010) and Bilgi (2020) determined in their studies that teachers perceive school principals as liberating leaders at a lower level than other leadership styles. In the study, it was determined that there was a low level of positive correlation between the sub-dimensions of organizational silence and transformational, follow-up and liberating leadership. Similarly, Erol (2012), Kılıç et al. (2014), Öncü (2017) and Pektaş (2019) found in their studies that there is a significant relationship between teachers' organizational silence and different leadership styles. These results support the results obtained from the research.

Öğretmenlerin Örgütsel Sessizlik ve Liderlik Stilleri Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Betül GEZER, Milli Eğitim Bakanlığı, ORCID ID: 0000-0002-8318-3273

Melike CÖMERT, İnönü Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0001-5406-6943

Öz

Yapılan araştırmada ortaokul müdürlerinin liderlik stilleri ile öğretmenlerinin örgütsel sessizlik algıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde korelasyonel araştırma model olarak tercih edilmiştir. Araştırmanın örneklemini evrende yer alan 12.423 öğretmen arasından olasılığa dayalı örneklem türlerinden olan “Basit Seçkisiz Örnekleme” yöntemi ile belirlenen 382 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada “Kişisel Bilgi Formu”, “Okul Müdürleri Liderlik Stili Ölçeği” ve “Örgütsel Sessizlik Ölçeği” veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırma sürecinde veri toplama araçları ile toplanan veriler betimsel ve çıkarımsal istatistikî yöntemlerle analiz edilmiştir. Araştırmada örgütsel sessizliğin alt boyutları ile dönüşümcü, sürdürümcü ve serbest bırakıcı liderlik arasında pozitif yönlü düşük düzeyde ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmada öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin sergilemiş oldukları liderlik stilleri dönüşümcü liderlik alt boyutunda “Katılıyorum”, sürdürümcü liderlik alt boyutunda “Katılıyorum” ve serbest bırakıcı liderlik alt boyutunda “Kısmen Katılıyorum” düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlara ek olarak araştırmada öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının “Okul Ortamı”, “Duygu”, “Yönetici”, “İzolasyon” ve örgütsel sessizlik ölçeğinin genel ortalaması açısından “Orta Düzeyde Katılıyorum”; “Sessizliğin Kaynağı” alt boyutunda ise “Katılıyorum” düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Bunlara ek olarak araştırmaya katılım gösteren öğretmenlerin cinsiyet, öğrenim durumu, müdürle çalışma süresi ve branş değişkenlerine göre sürdürümcü, dönüşümcü ve serbest bırakıcı liderlik algılarının anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Okul Müdürü, Liderlik Stilleri, Örgütsel Sessizlik

İnönü Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
Cilt 23, Sayı 3, 2022
ss. 1528-1554
[DOI](#)
10.17679/inuefd.984890

Makale Türü
Araştırma Makalesi

Gönderim Tarihi
19.08.2021

Kabul Tarihi
22.12.2022

Önerilen Atıf

Gezer, B. & Cömert, M. (2022). Öğretmenlerin örgütsel sessizlik ve liderlik stilleri algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(3), 1528-1554. DOI: 10.17679/inuefd.984890
Bu makale 7-10 Temmuz 2021 tarihlerinde Aksaray Üniversitesi'nde gerçekleştirilen VIII. International Eurasian Educational Research Congress de özet sözel bildiri olarak sunulmuştur.

Öğretmenlerin Örgütsel Sessizlik ve Liderlik Stilleri Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Eğitim bir toplumun geleceğini belirleyen en önemli etkidir (Öztürk, 2005). Bireysel anlamda bir öğrencinin gelişimi kendi ailesini ve yakın çevresini ilgilendirmektedir. Fakat toplumsal bir kalkınmanın oluşabilmesi için her bir bireyin eğitimi, toplumun her kesimini ilgilendirmektedir. Bundan dolayı, hedefleri açısından toplumun bütünü ilgilendiren okullar, gelecek için oldukça önemli bir yere sahiptir (Aydoğan, 2012). Bir okulun başarılı veya başarısız olması okullarda görev yapan öğretmen ve yöneticilerin performanslarına bağlıdır (Helvacı ve Aydoğan, 2011). Bu durumda okul müdürlerinin nasıl bir liderlik stili sergiledikleri ve sergiledikleri liderlik stiline öğretmenler tarafından nasıl algılandığının bilinmesinin önemini ortaya çıkarmaktadır.

Alanyazın incelendiğinde yöneticilerin benimsemiş olduğu birçok liderlik stili olduğu görülmektedir. Bunlar etkileşimci, hizmetkâr, karizmatik, stratejik lider (Bektaş, 2016; Çevik ve Kozak, 2010), demokratik, otokratik, tam serbesti tanıyan lider (Bakan ve Büyükbeşe, 2010), otantik lider, hizmetkâr lider, dönüşümcü lider (Akar, 2017; Çiçek, 2011; Zengin, 2019), narsistik lider (Gülmez, 2009), örgütsel lider, toplumsal lider (Gümüşeli, 2001), toksik lider (Eriş ve Arun, 2020), ruhsal lider (Baloğlu ve Karadağ, 2009), dağıtımçı lider (Köse, 2015) olarak sıralanabilir.

Yukarıda ifade edilen liderlik stilleri, okul yöneticileri tarafından kurumun amaçlarına ulaşmasını sağlamak için tercih edilebilir. Nitekim Cömert (2005) iyi bir okul yöneticisinin iyi bir lider olması gerektiğini ifade etmiştir. Bu bağlamda yöneticinin liderliği önem taşımaktadır. Bir bütün olarak okuldaki müdürün sergilemiş olduğu liderlik stiline okula ilişkin birçok faaliyeti etkilediği söylenebilir. Bu konuda Atik (2016) bireylerin okulla ilgili görüşlerinin birçok etkene bağlı olarak farklılık gösterdiğini, öğretmenlerin okula yönelik tutumlarına okul müdürlerinin davranışlarının tesir ettiğini belirtmiştir. İfade edilen bağlamda liderlik stillerinin öğretmenlerin davranışlarına etki ettiği söylenebilir.

Örgütsel sessizlik davranışı gösteren bireyler örgütün gelişimi için herhangi bir davranışta bulunma gereği duymazlar. Örgütsel sessizlik davranışı ilk bakışta bireyin örgütle veya örgütü oluşturan bireylerle herhangi bir biçimde iletişim kurmaması olarak görülse de aslında birey sessiz kalarak örgüte ve çevresine birtakım mesajlar verir (Taşkiran, 2011). Bireyin böyle bir mesaj vermesinin birçok nedeni bulunabilir. Bireyler fikirlerine önem verilmediğinin hissetmesi ve fikirlerini dile getirdiklerinde olumsuz bir durumla karşılaşılacağı hissinden dolayı sessizliğe yönelmektedir (Amah ve Okafor, 2008). Ayrıca birey örgütsel sessizliğe, örgütü veya örgütün üyelerini olumsuz sonuçlardan koruma çabası da yönlendirebilmektedir (Altınkurt, 2014). Öğretmenler yönetsel süreçlerin, okuldaki hâkim iklimin, okuldaki israfın ve özgüven eksikliğinin etkisiyle de sessizliğe yönelmektedirler (Kahveci, 2010).

Eğitim hizmetlerinin sistematik bir biçimde sunulduğu örgütler olan okullarda en önemli unsur öğretmenlerdir. Öğretmenlere bu sistem içerisinde okulun idari ve diğer alanlardaki işleyişi konusunda birtakım sorumluluklar düşmektedir. Öğretmenler, görev yaptıkları kurumlarda kendilerini huzurlu ve güvende hissederse, yüksek performans gösterirler. Aksi şartlara sahip kurumlarda çalışan öğretmenler ise daha düşük performans gösterirler (Şişman, 2012).

Okulda huzur ve güven ortamını bozacak durumlarla karşılaşılırsa öğretmenlerin sessizlik davranışını gösterme olasılığı artıracaktır (Kahveci ve Demirtaş, 2013). Bu bağlamda okul yöneticilerinin örgütsel sessizlik davranışlarının gösterilip gösterilmemesinde veya engellenmesinde etkilerinin olduğu söylenebilir.

Okulun işleyişi içerisinde öğretmenlerin göstereceği sessizlik davranışı sadece öğretmenleri ilgilendirmemekte aynı zamanda okul yönetimi açısından da bir anlam ifade etmektedir. Okuldaki sessizliğin okul yönetimi açısından önemi şöyle belirtilebilir (Morrison ve Milliken, 2000; Öztürk, 2014):

- Okuldaki sessizlik yönetsel süreçlerde ortaya çıkacak olası sorunların çözümüne yönelik farklı fikirlerin oraya çıkmasını engelleyecek ve yönetim bundan olumsuz etkilenecektir.
- Bir öğretmenin dahi sessizlik davranışına yönelmesi zamanla diğer öğretmenlere de etki edebilir. Bu da okuldaki iklime zarar verebilir ve yönetimi olumsuz etkisi altında bırakabilir.
- Öğretmenlerin sessizlik davranışını göstermesi okul yönetiminin kendini geliştirememesine neden olabilir.
- Okul yönetimiyle ilişkisini bozmak istemeyen öğretmenler sessizleşir. Bu da okul yönetiminin öğretmenin asıl fikrini öğrenememesine neden olur.
- Sessizlik davranışı gösteren öğretmenlerin motivasyon düzeyleri düşer. Bu da beraberinde yönetimin mutsuz öğretmenlerle karşı karşıya kalması sonucunu getirir.

Okullarda okul yönetiminden bağımsız bir şekilde örgütsel sessizliğin düşünülemeyeceği söylenebilir. Bu düşünce ile yapılan araştırmada ortaokul müdürlerinin sergilemiş olduğu liderlik stilleri ile öğretmenlerin örgütsel sessizlik algıları arasındaki ilişkinin belirlenmesine karar verilmiştir.

Araştırmanın Amacı

Yapılan araştırmada ortaokul müdürlerinin liderlik stilleri ile öğretmenlerinin örgütsel sessizlik algıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada örgütsel sessizlik ile ilişkisi incelenen liderlik stillerinin araştırma sürecinde kullanılan “Okul Müdürleri Liderlik Stilleri Ölçeği” göz önünde bulundurularak dönüştürücü, sürdürücü ve serbest bırakıcı liderlik olarak belirlenmiştir. Belirtilen amaçlar doğrultusunda aşağıda ifade edilen problemlere araştırma sürecinde cevap aranmıştır:

1. Öğretmenlerin algılarına göre ortaokul müdürlerinin sergilemiş oldukları liderlik stilleri ile öğretmenlerinin örgütsel sessizlik algıları hangi düzeydedir?
2. Öğretmenlerin algılarına göre ortaokul müdürlerinin sergilemiş oldukları liderlik stilleri cinsiyet, öğrenim durumu, medeni durum, mesleki kıdem, görev yaptığı okuldaki müdürle çalışma süresi ve branş değişkenleri açısından anlamlı farklılık göstermekte midir?
3. Öğretmenlerin örgütsel sessizlik algıları cinsiyet, öğrenim durumu, mesleki kıdem, branş, görev yaptığı okuldaki müdürle çalışma süresi değişkenleri açısından anlamlı farklılık göstermekte midir?
4. Ortaokul müdürlerinin sergilemiş oldukları liderlik stilleri ile öğretmenlerin örgütsel sessizlik algıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmada öğretmenlerin örgütsel sessizlik ve görev yaptıkları okullardaki müdürlerin liderlik stilleri algıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Belirtilen amaç çerçevesinde araştırmada nicel araştırma yaklaşımları arasında bulunan korelasyonel araştırma model olarak tercih edilmiştir. Korelasyonel araştırma, iki veya daha fazla değişken arasındaki

ilişkileri saptamak, sebep-sonuç ile ilgili ipuçlarına ulaşmak için yapıldığından (Büyüköztürk, Çakmak Kılıç, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2020) tercih edilmektedir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Gaziantep İli Şahinbey İlçesi'ndeki kamu ortaokullarında çalışan toplam 12.423 öğretmen (Gaziantep Milli Eğitim Müdürlüğü, 2020) oluşturmaktadır. Araştırma örneklemini ise evrende yer alan 12.423 öğretmen arasından olasılığa dayalı örneklem türlerinden olan "Basit Seçkisiz Örnekleme" yöntemi (Keser Özmantar, 2018) ile belirlenen 382 öğretmen oluşturmaktadır. Basit seçkisiz örneklem yönteminde evrendeki tüm kişiler, araştırmaya dâhil olabilmek için eşit şansa sahip olduğundan (Büyüköztürk vd., 2020) tercih edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %49.5'inin kadın (n=189), %50.5'inin erkek (n=193) olduğu; %71.2'sinin evli (n=272), %28.8'inin (n=110) bekâr; %72'sinin lisans (n=275) ve %28'inin lisansüstü (n=107) mezunudur. Ayrıca araştırmaya katılım gösteren öğretmenlerin %20.7'sinin mesleki kıdeminin 1-5 yıl (n=79), %21.2'sinin 6-10 yıl arasında (n=81), %23'ünün 11-15 yıl arasında (n=88), %24.6'sının 16-20 yıl arasında (n=94), %10.5'inin 21 yıl ve üzerinde (n=40) olduğu; %11.5'inin görev yaptığı okuldaki müdürle 1 yıldan az bir süre birlikte çalıştığı (n=44), %39.8'inin 1-4 yıl arasında (n=152), %48.7'sinin 5-8 yıl arasında (n=186) çalıştığı; %19.1'inin branşının Sosyal Bilgiler (n=73), %13.9'unun Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (n=53), %20.7'sinin Türkçe (n=79), %10.5'inin Matematik (n=40), %11.5'inin Fen Bilgisi (n=44), %10.7'sinin Psikolojik Danışma ve Rehberlik (n=41), %13.6'sının ise İngilizce (n=52)'dir.

Veri Toplama Araçları

Ortaokul müdürlerinin sergilemiş olduğu liderlik stilleri ve örgütsel sessizliğe ilişkin öğretmen algıları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan araştırmada veri toplama aracı olarak "Kişisel Bilgi Formu", "Okul Müdürleri Liderlik Stili" ve "Örgütsel Sessizlik" ölçekleri kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmada öğretmenlerin okul müdürlerinin sergilemiş olduğu liderlik stillerini ve örgütsel sessizliğe ilişkin algılarının demografik değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için hazırlanmıştır. Form'da öğretmenlerin cinsiyet, mesleki kıdem, öğrenim durumu, branş ve görev yaptıkları okuldaki müdürle çalışma süresini belirlemeye yarayan maddeler yer almaktadır.

Okul Müdürleri Liderlik Stili Ölçeği: Akan, Yıldırım ve Yalçın (2014) tarafından geliştirilen ölçek, 35 madde ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutlar dönüşümcü, sürdürümcü ve serbest bırakıcı liderliktir.

Yapılan çalışmada Cronbach Alfa güvenilirlik katsayıları Dönüşümcü Liderlik ".86", Sürdürümcü Liderlik ".86" ve Serbest Bırakıcı Liderlik alt boyutunda ".85" olarak hesaplanmıştır. Bu bağlamda erişilen Cronbach's Alfa katsayıları okul müdürleri liderlik stili ölçeğine ait verilerin yüksek derecede güvenilir (.80 α <math>< 1.00</math>) olduğunu göstermektedir (Kalaycı, 2017: 405).

Örgütsel Sessizlik Ölçeği: Kahveci ve Demirtaş (2013) tarafından geliştirilen ölçek, 5 alt boyut ve 18 maddeden oluşmaktadır. Alt boyutlar Okul Ortamı, Duygu, Sessizliğin Kaynağı, Yönetici, İzolasyon.

Yapılan çalışmada örgütsel sessizlik ölçeğine ilişkin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı “.90” olarak hesaplanmıştır. Bu bağlamda erişilen Cronbach’s Alfa katsayısı örgütsel sessizlik ölçeğine ait verilerin yüksek derecede güvenilir (.80 α 1.00) olduğunu göstermektedir (Kalaycı, 2017: 405).

Verilerin Analizi

Araştırmada verilerin analizine başlamadan önce verilerin normalliğine bakılmış ve bu bağlamda verilerin basıklık ve çarpıklık değerleri değerlendirilmiştir (Gürbüz ve Şahin, 2017). Araştırmada kullanılan ölçeklere ait basıklık ve çarpıklık katsayılarının “ ± 1.5 ” aralığında olduğu saptanmıştır. Basıklık ve çarpıklık katsayı değerlerine göre araştırmada kullanılan ölçeklere ait puanlarının normal dağılım sergilediği kabul edilmiştir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Verilerin analizinde, araştırmanın alt problemlerine göre betimsel ve çıkarımsal istatistiki yöntemlerden yararlanılmıştır.

Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde örgütsel sessizlik ile okul müdürleri liderlik stilleri ölçekleri aracılığıyla toplanan verilerin analiz edilmesi neticesinde elde edilen bulgular anlatılmıştır.

Okul Müdürlerinin Sergilemiş Olduğu Liderlik Stilleri İle Öğretmenlerin Örgütsel Sessizlik Algılarının Düzeyine İlişkin Bulgular

Araştırmanın “Öğretmenlerin algılarına göre ortaokul müdürlerinin sergilemiş oldukları liderlik stilleri ile öğretmenlerinin örgütsel sessizlik algıları hangi düzeydedir?” alt problemine ait bulgular Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1

Liderlik Stillerine İlişkin Betimsel İstatistiki Bulgular

Boyutlar	\bar{X}	Ss
Dönüşümcü Liderlik	3.77	.39
Sürdürümcü Liderlik	3.43	.64
Serbest Bırakıcı Liderlik	3.31	.63
Okul Ortamı	2.68	.82
Duygu	2.96	.75
Sessizliğin Kaynağı	3.88	.84
Yönetici	3.38	.87
İzolasyon	2.80	.92
Örgütsel Sessizlik Genel	3.20	.63

Tablo 1’de araştırmaya katılım gösteren öğretmenlerin okul müdürlerinin sergilemiş olduğu liderlik stillerine ilişkin algılarının dönüşümcü liderlik alt boyutunda “Katılıyorum (Ort.=3.77)”, sürdürümcü liderlik alt boyutunda “Katılıyorum (Ort.=3.43)” ve serbest bırakıcı liderlik alt boyutunda “Kısmen Katılıyorum (Ort.=3.31)” düzeyinde olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 1’de araştırmaya katılım gösteren öğretmenlerin örgütsel sessizlik algıları “Okul Ortamı” alt boyutunda “Orta Düzeyde Katılıyorum (Ort.=2.68)”, “Duygu” alt boyutunda “Orta Düzeyde Katılıyorum (Ort.=2.96)”, “Sessizliğin Kaynağı” alt boyutunda “Katılıyorum (Ort.=3.88)”, “Yönetici” alt boyutunda “Orta Düzeyde Katılıyorum (Ort.=3.38)” ve “İzolasyon” alt boyutunda “Orta Düzeyde Katılıyorum (Ort.=2.80)” düzeyinde olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca katılımcı

öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının genel ortalamasının “Orta Düzeyde Katılıyorum (Ort.=3.20)” şeklinde olduğu da anlaşılmaktadır.

Okul Müdürlerinin Sergilemiş Olduğu Liderlik Stilleri İle Öğretmenlerin Örgütsel Sessizlik Algılarının Demografik Değişkenlere İlişkin Analiz Bulguları

Araştırmanın “Öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin sergilemiş oldukları liderlik stilleri cinsiyet, öğrenim durumu, medeni durum, mesleki kıdem, görev yaptığı okuldaki müdürle çalışma süresi ve branş değişkenleri açısından anlamlı farklılık göstermekte midir?” alt problemine ait bulgular Tablo 2 ve 3’te verilmiştir

Tablo 2

Liderlik Stillerinin Cinsiyet, Öğrenim Durumu ve Medeni Durum Değişkenlerine Göre Analiz Bulguları

Değişkenler	n	Dönüşümcü Liderlik		Sürdürümcü Liderlik		Serbest Bırakıcı Liderlik	
		Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss
Cinsiyet							
Kadın	189	3.79	.36	3.38	.64	3.28	.63
Erkek	193	3.76	.43	3.49	.64	3.33	.62
t=		.568		-1.586		-.779	
p=		.57		.11		.43	
Öğrenim Durumu							
Lisans	275	3.77	.39	3.47	.63	3.35	.58
Lisansüstü	107	3.78	.40	3.34	.67	3.21	.72
t=		-.099		1.747		1.786	
p=		.92		.08		.07	
Medeni Durum							
Evli	272	3.74	.38	3.43	.63	3.27	.61
Bekar	110	3.86	.40	3.44	.69	3.39	.66
t=		-2.663		-.080		-1.612	
p=		.00		.93		.10	

Tablo 2’de öğretmenlerin algılarının cinsiyete göre dönüşümcü (t=.568; p=.57), sürdürümcü (t=-1.586; p=.11) ve serbest bırakıcı (t=-.779; p=.43) liderlik alt boyutlarında anlamlı farklılık göstermediği (p>.05) saptanmıştır. Aynı biçimde öğretmenlerin algılarının öğrenim duruma göre dönüşümcü (t=-.099; p=.92), sürdürümcü (t=1.747; p=.08) ve serbest bırakıcı (t=1.786; p=.07) liderlik alt boyutlarında anlamlı farklılık göstermediği (p>.05) de saptanmıştır. Bu bulgulara göre öğretmenlerin sürdürümcü, dönüşümcü ve serbest bırakıcı liderlik algılarının cinsiyet ve öğrenim durumu açısından bakımından birbirine benzediği ifade edilebilir.

Tablo 2’de öğretmenlerin algılarının medeni duruma göre dönüşümcü liderlik algılarının anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır (t=-2.663; p=.00; p<.05). “Dönüşümcü Liderlik” boyutunda belirlenen anlamlı farklılığın grup ortalamalarının incelenmesi neticesinde bekâr öğretmenler lehine olduğu anlaşılmaktadır (Ort. Bekâr =3.86 > Ort. Evli =3.74). Bu bulguya göre öğretmenlerin dönüşümcü liderlik algılarının medeni durum açısından birbirine benzemediği ifade edilebilir.

Tablo 2’de öğretmenlerin algılarının medeni duruma göre sürdürümcü (t=-.080; p=.93) ve serbest bırakıcı (t=-1.612; p=.10) liderlik alt boyutlarında anlamlı farklılık göstermediği (p>.05)

saptanmıştır. Bu bulgulara göre öğretmenlerin sürdürümcü ve serbest bırakıcı liderlik algılarının medeni durum değişkeni bakımından birbirine benzediği ifade edilebilir.

Tablo 3.

Liderlik Stillerinin Mesleki Kıdem, Müdürle Çalışma Süresi ve Branş Değişkenlerine Göre Analiz Bulguları

Değişkenler	n	Dönüşümcü Liderlik		Sürdürümcü Liderlik		Serbest Bırakıcı Liderlik	
		Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss
Mesleki Kıdem							
1. 1-5	79	3.68	.39	3.32	.60	3.25	.55
2. 6-10	81	3.80	.38	3.41	.58	3.23	.61
3.11-15	88	3.80	.39	3.45	.73	3.33	.67
4.16-20	94	3.85	.38	3.59	.61	3.42	.60
5.21 yıl üzeri	40	3.68	.45	3.31	.69	3.27	.75
F		2.644		2.433		1.308	
p		.03; 4>1		.04; 4>1		.26	
Müdürle Çalışma Süresi							
1. 1 yıl altı	44	3.80	.37	3.49	.71	3.37	.63
2. 1-4 yıl	152	3.78	.43	3.42	.62	3.31	.65
3.5-8 yıl	186	3.76	.37	3.43	.65	3.29	.61
F		.236		.204		.313	
p		.79		.81		.73	
Branş							
1.Sosyal Bilgiler	73	3.85	.37	3.47	.62	3.37	.56
2.Din Kül. ve Ahl.Bil.	53	3.78	.45	3.41	.71	3.35	.63
3.Türkçe	79	3.78	.33	3.54	.53	3.34	.60
4.Matematik	40	3.81	.34	3.51	.70	3.35	.73
5.Fen Bilgisi	44	3.71	.48	3.27	.72	3.27	.68
6.PDR	41	3.66	.34	3.33	.65	3.27	.51
7.İngilizce	52	3.78	.44	3.40	.65	3.16	.72
F		1.174		1.231		.740	
p		.32		.28		.61	

Tablo 3'te öğretmenlerin mesleki kıdeme göre algılarının dönüşümcü ($F=2.644$; $p=.03$) ve sürdürümcü ($F=2.433$; $p=.04$) liderlik alt boyutlarında anlamlı farklılık gösterdiği ($p<.05$) saptanmıştır. Belirlenen anlamlı farklılığın mesleki kıdemi 1-5 yıl arasında olan öğretmenler ile 16-20 yıl arasında olan öğretmenler arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre öğretmenlerin dönüşümcü ve sürdürümcü liderlik algılarının mesleki kıdem açısından birbirine benzemediği ifade edilebilir.

Tablo 3'te öğretmenlerin algılarının mesleki kıdeme göre "Serbest Bırakıcı Liderlik" alt boyutunda anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır ($F=1.308$; $p=.26$; $p>.05$). Bu bulgulara göre öğretmenlerin serbest bırakıcı liderlik algılarının mesleki kıdem açısından birbirine benzediği ifade edilebilir.

Tablo 3'te öğretmenlerin görev yapılan okuldaki müdürle çalışma süresine göre algılarının dönüşümcü liderlik ($F=.236$; $p=.79$), sürdürümcü liderlik ($F=.204$; $p=.81$) ve serbest bırakıcı liderlik ($F=.313$; $p=.73$) boyutlarında anlamlı farklılık göstermediği ($p>.05$) saptanmıştır. Bu bulguya göre öğretmenlerin sürdürümcü, dönüşümcü ve serbest bırakıcı liderlik algılarının görev yapılan okuldaki müdürle çalışma süresi bakımından birbirine benzediği ifade edilebilir.

Tablo 3'te öğretmenlerin algılarının branşa göre dönüşümcü ($F=1.174$; $p=.32$), sürdürümcü ($F=1.231$; $p=.28$) ve serbest bırakıcı ($F=.740$; $p=.61$) liderlik alt boyutlarında anlamlı farklılık göstermediği ($p>.05$) saptanmıştır. Bu bulguya göre öğretmenlerin sürdürümcü, dönüşümcü ve serbest bırakıcı liderlik algılarının branş değişkeni bakımından birbirine benzediği ifade edilebilir.

Araştırmanın "Öğretmenlerin örgütsel sessizlik algıları cinsiyet, öğrenim durumu, medeni durum, mesleki kıdem, görev yaptığı okuldaki müdürle çalışma süresi ve branş değişkenleri açısından anlamlı farklılık göstermekte midir?" alt problemine ait bulgular Tablo 4 ve 5'te verilmiştir.

Tablo 4.

Örgütsel Sessizliğin Cinsiyet, Öğrenim Durumu ve Medeni Durum Değişkenlerine Göre Analiz Bulguları

Değişkenler	n	Okul Ortamı		Duygu		Sessizliğin Kaynağı		Yönetici		İzolasyon		Ö.Sessizlik Genel	
		Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss
Cinsiyet													
Kadın	189	2.62	.79	2.91	.72	3.90	.90	3.43	.86	2.76	.87	3.18	.64
Erkek	193	2.75	.85	3.01	.77	3.86	.79	3.33	.88	2.85	.96	3.21	.61
t=		-1.560		-1.351		.538		1.104		-1.023		-.515	
p=		.12		.17		.59		.27		.30		.60	
Öğrenim Durumu													
Lisans	275	2.79	.84	3.11	.70	4.13	.61	3.54	.81	2.92	.96	3.36	.54
Lisansüstü	107	2.41	.71	2.56	.73	3.23	1.01	2.97	.88	2.49	.73	2.77	.64
t=		4.439		6.845		8.664		5.972		4.718		8.488	
p=		.00		.00		.00		.00		.00		.00	
Medeni Durum													
Evli	272	2.64	.84	2.98	.75	3.90	.85	3.38	.86	2.77	.93	3.19	.65
Bekâr	110	2.80	.77	2.91	.74	3.84	.83	3.36	.90	2.88	.89	3.21	.58
t=		-1.690		.732		.637		.263		-.983		-.287	
p=		.09		.46		.52		.79		.32		.77	

Tablo 4'te öğretmenlerin örgütsel sessizliklerine ilişkin algılarının cinsiyete göre örgütsel sessizlik ölçeğinin "Okul Ortamı" ($t= -1.560$; $p=.12$), "Duygu" ($t=-1.351$; $p=.17$), "Sessizliğin Kaynağı" ($t=.538$; $p=.59$), "Yönetici" ($t=1.104$; $p=.27$), "İzolasyon" ($t=-1.023$; $p=.30$) alt boyutlarında ve örgütsel sessizliğin geneli ($t= -.515$; $p=.60$) açısından anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır ($p>.05$). Bu bulgulara göre öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının cinsiyet değişkeni bakımından birbirine benzediği ifade edilebilir.

Tablo 4'te öğretmenlerin örgütsel sessizliklerine ilişkin algılarının öğrenim duruma göre örgütsel sessizlik ölçeğinin "Okul Ortamı" ($t=4.439$; $p=.00$), "Duygu" ($t=6.845$; $p=.00$), "Sessizliğin Kaynağı" ($t=8.664$; $p=.00$), "Yönetici" ($t=5.972$; $p=.00$), "İzolasyon" ($t=4.718$; $p=.00$) alt boyutlarında ve örgütsel sessizliğin geneli ($t=8.488$; $p=.00$) açısından anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır ($p<.05$). Belirlenen anlamlı farklılığın grup ortalamalarının incelenmesi neticesinde lisans mezunu öğretmenler lehine olduğu anlaşılmaktadır ($Ort_{\text{.lisans}} > Ort_{\text{.lisansüstü}}$). Bu bulgulara göre öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının öğrenim durumu değişkeni açısından birbirine benzemediği ifade edilebilir.

Tablo 4'te öğretmenlerin örgütsel sessizliklerine ilişkin algılarının medeni duruma göre örgütsel sessizlik ölçeğinin "Okul Ortamı" ($t=-1.690$; $p=.09$), "Duygu" ($t=.732$; $p=.46$), "Sessizliğin

Kaynağı" (t=.637; p=.52), "Yönetici" (t=.263; p=.79), "İzolasyon" (t=-.983; p=.32) alt boyutlarında ve örgütsel sessizliğin geneli (t=-.287; p=.77) açısından anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır (p>.05). Bu bulgulara göre öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının medeni durum değişkeni bakımından birbirine benzediği ifade edilebilir.

Tablo 5.

Örgütsel Sessizliğin Mesleki Kıdem, Müdürle Çalışma Süresi ve Branş Değişkenlerine Göre Analiz Bulguları

Değişkenler	n	Okul Ortamı		Duygu		Sessizliğin Kaynağı		Yönetici		İzolasyon		Ö.Sessizlik Genel	
		Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss
Mesleki Kıdem													
1. 1-5	79	2.64	.84	2.91	.76	3.81	.76	3.23	.92	2.55	.86	3.09	.63
2. 6-10	81	2.79	.71	3.19	.58	4.00	.61	3.50	.68	2.86	.84	3.32	.46
3.11-15	88	2.62	.82	2.91	.73	3.93	.99	3.37	.96	2.77	1.02	3.18	.70
4.16-20	94	2.68	.86	2.89	.80	3.87	.95	3.41	.93	2.96	.91	3.21	.67
5.21 yıl ve +	40	2.70	.96	2.85	.84	3.68	.78	3.37	.75	2.90	.94	3.14	.61
t=		.923		2.601		.929		1.653		2.470		2.152	
p=		.73		.03		.31		.40		.04		.21	
				2>1; 2>3; 2>4; 2>5						2>1; 4>1 5>1			
Müdürle Çalışma Süresi													
1. 1 yıl altı	44	2.65	.87	2.93	.73	4.11	.71	3.43	.96	2.81	1.16	3.26	.65
2. 1-4 yıl	152	2.79	.82	3.09	.70	3.93	.69	3.42	.74	2.91	.88	3.28	.53
3.5-8 yıl	186	2.61	.81	2.85	.77	3.79	.97	3.33	.94	2.71	.88	3.11	.68
t=		1.996		4.394		3.065		.525		1.984		3.207	
p=		.13		.01		.04		.59		.13		.04	
				2>3		2>3						2>3	
Branş													
1.Sos. Bilgiler	73	2.56	.66	2.91	.69	3.83	.92	3.29	.95	2.70	1.01	3.12	.62
2.Din.Kül.ve Ahl.Bil.	53	2.53	.89	2.81	.86	3.59	.93	3.26	.76	2.59	.90	3.00	.67
3.Türkçe	79	2.93	.72	3.13	.65	3.98	.75	3.63	.74	3.08	.89	3.40	.55
4.Matematik	40	2.54	.88	3.15	.70	4.26	.72	3.49	.94	2.85	.86	3.33	.61
5.Fen Bilgisi	44	2.79	.96	2.97	.76	4.04	.67	3.28	.86	2.65	.90	3.22	.52
6.PDR	41	2.68	.78	2.86	.83	3.81	.85	3.18	.96	2.77	.77	3.13	.67
7.İngilizce	52	2.67	.92	2.82	.75	3.72	.88	3.39	.87	2.87	.94	3.14	.68
t=		2.091		2.011		3.240		1.917		2.160		2.910	
p=		.054		.06		.00		.07		.04		.00	
						4>2; 4>7				3>2		3>2	

Tablo 5'e göre öğretmenlerin örgütsel sessizliklerine ilişkin algılarının mesleki kıdeme göre örgütsel sessizlik ölçeğinin "Okul Ortamı" (F=.923; p=.73), "Sessizliğin Kaynağı" (F₍₃₈₂₎=.929; p=.31) ve "Yönetici" (F=1.653; p=.40) alt boyutlarında anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır (p>.05). Bu bulgulara göre öğretmenlerin örgütsel sessizlik ölçeğinin belirtilen boyutlarında algılarının mesleki kıdem değişkeni bakımından birbirine benzediği ifade edilebilir.

Öğretmenlerin örgütsel sessizliklerine ilişkin algılarının mesleki kıdeme göre örgütsel sessizlik ölçeğinin "Duygu" (F=2.601; p=.03) ve "İzolasyon" (F=2.470; p=.04) alt boyutlarında anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır (p<.05). "Duygu" alt boyutunda belirlenen anlamlı farklılık mesleki kıdemi 6-10 yıl arasında olan öğretmenler ile 1-5/11-15/16-20/21 yıl ve üzeri

olan öğretmenler arasındadır. “İzolasyon” alt boyutunda belirlenen anlamlı farklılık ise mesleki kıdemi 1-5 yıl arasında olan öğretmenler ile 6-10/16-20/21 yıl ve üzeri olan öğretmenler arasındadır. Bu bulgulara göre öğretmenlerin örgütsel sessizlik ölçeğinin izolasyon ve duygu alt boyutundaki algılarının mesleki kıdem değişkeni açısından birbirine benzemediği ifade edilebilir.

Araştırmada öğretmenlerin örgütsel sessizliklerine ilişkin algılarının mesleki kıdeme göre örgütsel sessizlik ölçeğinin geneli açısından anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır ($F=2.152$; $p=.21$; $p>.05$). Bu bulguya göre öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının mesleki kıdem değişkeni bakımından birbirine benzediği ifade edilebilir.

Öğretmenlerin örgütsel sessizliklerine ilişkin algılarının müdürle çalışma süresine göre örgütsel sessizlik ölçeğinin “Okul Ortamı” ($F=1.996$; $p=.13$), “Yönetici” ($F=.525$; $p=.59$) ve “İzolasyon” ($F=1.984$; $p=.13$) alt boyutlarında anlamlı farklılık göstermediği Tablo 5’teki bulgulardan saptanmıştır ($p>.05$). Bu bulgulara göre öğretmenlerin örgütsel sessizlik ölçeğinin belirtilen boyutlarında algılarının müdürle çalışma süresi bakımından birbirine benzediği ifade edilebilir.

Tablo 5’te öğretmenlerin örgütsel sessizliklerine ilişkin algılarının müdürle çalışma süresine göre örgütsel sessizlik ölçeğinin “Duygu” ($F=4.394$; $p=.01$) ve “Sessizliğin Kaynağı” ($F=3.065$; $p=.04$) alt boyutlarında anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır ($p<.05$). “Duygu” ve “Sessizliğin Kaynağı” alt boyutlarında belirlenen anlamlı farklılık görev yaptığı okuldaki müdürle çalışma süresi 1-4 yıl arasında olan öğretmenler ile 5-8 yıl arasında olan öğretmenler arasındadır. Bu bulgulara göre öğretmenlerin örgütsel sessizlik ölçeğinin duygu ve sessizliğin kaynağı alt boyutlarındaki algılarının müdürle çalışma süresi açısından birbirine benzemediği ifade edilebilir.

Öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının müdürle çalışma süresine göre anlamlı farklılık gösterdiği Tablo 5’teki bulgulardan saptanmıştır ($F=3.207$; $p=.04$; $p<.05$). Belirlenen anlamlı farklılık görev yaptığı okuldaki müdürle çalışma süresi 1-4 yıl arasında olan öğretmenler ile 5-8 yıl arasında olan öğretmenler arasındadır. Bu bulgulara göre öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının müdürle çalışma süresi açısından birbirine benzemediği ifade edilebilir.

Öğretmenlerin örgütsel sessizliklerine ilişkin algılarının branşa göre örgütsel sessizlik ölçeğinin “Okul Ortamı” ($F=2.091$; $p=.054$), “Duygu” ($F=2.011$; $p=.06$) ve “Yönetici” ($F=1.917$; $p=.07$) alt boyutlarında anlamlı farklılık göstermediği Tablo 5’teki bulgulardan saptanmıştır ($p>.05$). Bu bulgulara göre öğretmenlerin örgütsel sessizlik ölçeğinin belirtilen boyutlarında algılarının branş değişkeni bakımından birbirine benzediği ifade edilebilir.

Tablo 5’te öğretmenlerin örgütsel sessizliklerine ilişkin algılarının branşa göre örgütsel sessizlik ölçeğinin “Sessizliğin Kaynağı” alt boyutunda anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır ($F=3.240$; $p=.00$; $p<.05$). Belirlenen anlamlı farklılığın branşı Matematik olan öğretmenler ile İngilizce/Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi olan öğretmenler arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre öğretmenlerin örgütsel sessizlik ölçeğinin sessizliğin kaynağı alt boyutundaki algılarının branş değişkeni açısından birbirine benzemediği ifade edilebilir.

Öğretmenlerin örgütsel sessizliklerine ilişkin algılarının branşa göre örgütsel sessizlik ölçeğinin “İzolasyon” alt boyutunda anlamlı farklılık gösterdiği Tablo 5’teki bulgulardan saptanmıştır ($F=2.160$; $p=.04$; $p<.05$). Belirlenen anlamlı farklılık branşı Türkçe olan öğretmenler ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi olan öğretmenler arasındadır. Bu bulgulara göre öğretmenlerin

örgütsel sessizlik ölçeğinin izolasyon alt boyutundaki algılarının branş değişkeni açısından birbirine benzemediği ifade edilebilir.

Tablo 5'te öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının branşa göre anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır ($F=2.910$; $p=.00$; $p<.05$). Belirlenen anlamlı farklılığın branşı Türkçe olan öğretmenler ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi olan öğretmenler arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının branş değişkeni açısından birbirine benzemediği söylenebilir.

Okul Müdürlerinin Sergilemiş Olduğu Liderlik Stilleri İle Öğretmenlerin Örgütsel Sessizlik Algıları Arasındaki İlişkiye Ait Analiz Bulguları

Araştırmanın “Ortaokul müdürlerinin sergilemiş oldukları liderlik stilleri ile öğretmenlerin örgütsel sessizlik algıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” alt problemine ait bulgular Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6

Liderlik Stilleri ve Örgütsel Sessizlik Arasındaki İlişkiye Ait Analiz Bulguları

		Dönüşümcü Liderlik	Sürdürümcü Liderlik	Serbest Bırakıcı Liderlik
Okul Ortamı	r	.177**	.185**	.081
	p	.00	.00	.11
Duygu	r	.191**	.171**	.111*
	p	.00	.00	.03
Sessizliğin Kaynağı	r	.167**	.144**	.184**
	p	.00	.00	.00
Yönetici	r	.144**	.085	.110*
	p	.00	.09	.03
İzolasyon	r	.103*	.100	.053
	p	.04	.052	.30
Örgütsel Sessizlik Genel	r	.210**	.186**	.153**
	p	.00	.00	.00

* $<.05$; ** $<.01$

Tablo 6'da öğretmenlerin ortaokul müdürlerinin sergilemiş oldukları liderlik stilleri ile örgütsel sessizlik algıları arasındaki korelasyona ilişkin veriler incelendiğinde; dönüşümcü, sürdürümcü ve serbest bırakıcı liderlik ile örgütsel sessizliğin geneli ve alt boyutları arasında pozitif yönlü düşük düzeyde ($r<.30$) bir ilişkinin varlığı anlaşılmaktadır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırmada öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin sergilemiş oldukları liderlik stilleri dönüşümcü liderlik alt boyutunda “Katılıyorum” düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin okul müdürlerini dönüşümcü lider olarak algıladıkları çıkarımında bulunulabilir. Benzer şekilde Kazancı (2010), Daşçı (2014), Avcı (2015), Yiğitel (2014), Yenel (2016), Erden (2019), Turan Aydın (2019), Canbaz (2019), Kahya (2020), Karaer (2020) ve Sever (2020) de yaptıkları çalışmalarda öğretmenlerin okul müdürlerinin sergilemiş olduğu dönüşümcü liderlik davranışlarına ilişkin algılarının yüksek olduğunu belirlemişlerdir. Bu durum yapılan araştırmanın sonuçlarının Kazancı (2010), Daşçı (2014), Avcı (2015), Yiğitel (2014), Yenel (2016), Erden (2019), Turan Aydın (2019), Canbaz (2019), Kahya (2020), Karaer (2020) ve Sever (2020) tarafından yapılan araştırmaların sonuçları ile örtüşmekte olduğu şeklinde de ifade edilebilir.

Araştırmada öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin sergilemiş oldukları liderlik stilleri sürdürümcü liderlik alt boyutunda “Katılıyorum” düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin okul müdürlerini sürdürümcü lider olarak algıladıkları çıkarımında bulunulabilir. Benzer şekilde Akbaba Altun (2003), Kazancı (2010), Daşcı (2014), Daşcı ve Cemaloğlu (2015), Yenel (2016), Önk (2016), Erden (2019) ve Karaer (2020) de yaptıkları çalışmalarda öğretmenlerin okul müdürlerini sürdürümcü lider olarak algıladıkları belirlemişlerdir.

Araştırmada öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin sergilemiş oldukları liderlik stilleri serbest bırakıcı liderlik alt boyutunda “Kısmen Katılıyorum” düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde Razi (2003), Kazancı (2010) ve Bilgi (2020) de yaptıkları çalışmalarda öğretmenlerin okul müdürlerini serbest bırakıcı lider olarak diğer liderlik stillerine göre daha düşük düzeyde algıladıklarını belirlemişlerdir.

Araştırmada öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin sergilemiş oldukları dönüşümcü liderlik stilleri cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın olmaması öğretmenlerin dönüşümcü liderlik algılarının cinsiyet değişkeni açısından birbirine benzerlik gösterdiği şeklinde değerlendirilebilir. Benzer şekilde Şahin (2005), Taş, Çelik ve Tomul (2007), Döş (2014), Avcı (2015), Sonel (2019), Turan Aydın (2019), Kahya (2020) ve Sever (2020) yaptıkları çalışmalarda cinsiyet değişkenine göre öğretmenlerin dönüşümcü liderlik algılarının anlamlı farklılık göstermediğini belirlemiştir. Bu durum yapılan araştırmanın dönüşümcü liderliğe ilişkin sonuçlarının Şahin (2005), Taş, Çelik ve Tomul (2007), Döş (2014), Avcı (2015), Sonel (2019), Turan Aydın (2019), Kahya (2020) ve Sever (2020) tarafından yapılan araştırmaların sonuçları ile örtüşmekte olduğu şeklinde de ifade edilebilir.

Araştırmada öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin sergilemiş oldukları sürdürümcü liderlik davranışları cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın olmaması öğretmenlerin sürdürümcü liderlik algılarının cinsiyet değişkeni açısından birbirine benzerlik gösterdiği şeklinde değerlendirilebilir. Benzer şekilde Oran (2002), Çelik ve Eryılmaz (2006), Memişoğlu (2006), Tahaoğlu ve Gedikoğlu (2009) ve Bilgi (2020) yaptıkları çalışmalarda cinsiyete göre öğretmenlerin sürdürümcü liderlik algılarının anlamlı farklılık göstermediğini belirlemiştir. Yapılan araştırmadan farklı olarak Şirin ve Yetim (2009), Aslan (2019) ve Karaer (2020) yaptıkları çalışmalarda cinsiyet değişkenine göre sürdürümcü liderlik boyutunda katılımcıların görüşleri arasında anlamlı farklılığın olduğunu belirlemişlerdir.

Araştırmada öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin sergilemiş oldukları serbest bırakıcı liderlik davranışları cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın olmaması öğretmenlerin serbest bırakıcı liderlik algılarının cinsiyet değişkeni açısından birbirine benzerlik gösterdiği şeklinde değerlendirilebilir. Benzer şekilde Oran (2002), Çelik ve Eryılmaz (2006), Memişoğlu (2006), Tahaoğlu ve Gedikoğlu (2009) yaptıkları çalışmalarda cinsiyete göre öğretmenlerin serbest bırakıcı liderlik algılarının anlamlı farklılık göstermediğini belirlemiştir.

Araştırmada öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin sergilemiş oldukları dönüşümcü liderlik davranışları öğrenim durumu değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın olmaması öğretmenlerin dönüşümcü liderlik

algılarının öğrenim durumu değişkeni açısından birbirine benzerlik gösterdiği şeklinde değerlendirilebilir. Benzer şekilde Sever (2020) araştırmasında okul müdürlerinin sergilemiş olduğu dönüşümcü liderlik davranışlarının öğretmenlerin öğrenim durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Altın (2019) ve Oğuz (2011) yapılan araştırmadan farklı bir şekilde okul müdürlerinin sergilemiş olduğu dönüşümcü liderlik davranışlarının öğretmenlerin öğrenim durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiğini belirlemişlerdir. Araştırma kapsamında ulaşılan sonuçlar Oğuz (2011) ve Altın (2019) tarafından yapılan araştırmaların sonuçları ile örtüşmezken, Sever (2020) tarafından yapılan araştırmanın sonuçları ile örtüşmektedir.

Araştırmada öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin sergilemiş oldukları sürdürümcü ve serbest bırakıcı liderlik davranışları öğrenim durumu değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın olmaması öğretmenlerin sürdürümcü ve serbest bırakıcı liderlik algılarının öğrenim durumu değişkeni açısından birbirine benzerlik gösterdiği şeklinde değerlendirilebilir. Benzer şekilde Oran (2002), Eraslan (2003) ve Bilgi (2020) tarafından yapılan araştırmalarda okul müdürlerinin sergilemiş olduğu sürdürümcü ve serbest bırakıcı liderlik davranışlarının öğretmenlerin öğrenim durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Araştırmada öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin sergilemiş oldukları dönüşümcü liderlik davranışlarının medeni durum değişkeni açısından anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın bekâr öğretmenlerin dönüşümcü liderlik algılarının evli öğretmenlere göre yüksek olmasından dolayı bekâr öğretmenler lehine olduğu söylenebilir. Ayrıca dönüşümcü liderlik boyutunda belirlenen anlamlı farklılık, öğretmenlerin dönüşümcü liderlik algılarının medeni durum değişkeni açısından birbirine benzemediği şeklinde de değerlendirilebilir. Yapılan araştırmadan farklı olarak Döş (2014), Sonel (2019), Turan Aydın (2019), Kahya (2020) ve Karaer (2020) yaptıkları araştırmalarda medeni durum değişkenine göre öğretmenlerin dönüşümcü liderlik algılarının anlamlı farklılık göstermediğini belirlemiştir.

Araştırmada öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin sergilemiş oldukları sürdürümcü liderlik davranışlarının medeni durum değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermediği sonucuna erişilmiştir. Anlamlı farklılığın olmaması öğretmenlerin sürdürümcü liderlik algılarının medeni durum değişkeni açısından birbirine benzerlik gösterdiği şeklinde değerlendirilebilir. Benzer şekilde Döş (2014), Sonel (2019), Turan Aydın (2019), Kahya (2020) ve Karaer (2020) yaptıkları araştırmalarda medeni durum değişkenine göre öğretmenlerin sürdürümcü liderlik algılarının anlamlı farklılık göstermediğini belirlemiştir. Bu durum yapılan araştırmanın sürdürümcü liderliğe ilişkin sonuçlarının Döş (2014), Sonel (2019), Turan Aydın (2019), Kâhya (2020) ve Karaer (2020) tarafından yapılan araştırmaların sonuçları ile örtüşmekte olduğu şeklinde de ifade edilebilir.

Araştırmada öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin sergilemiş oldukları serbest bırakıcı liderlik davranışları medeni durum değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın olmaması öğretmenlerin serbest bırakıcı liderlik algılarının medeni durum değişkeni açısından birbirine benzerlik gösterdiği şeklinde değerlendirilebilir. Benzer şekilde Titrek (2019) yaptığı araştırmada nedeni durum değişkenine göre öğretmenlerin serbest bırakıcı liderlik algılarının anlamlı farklılık göstermediğini belirlemiştir.

Araştırmada öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin sergilemiş oldukları dönüşümcü liderlik davranışları mesleki kıdem değişkeni açısından anlamlı farklılık gösterdiği

belirlenmiştir. Anlamli farklıliğın 1-5 yıl arası mesleki kıdemi olan öğretmenler ile 16-20 yıl arasında mesleki kıdemi olan öğretmenler arasında olduğu belirlenmiştir. Ayrıca dönüşümcü liderlik boyutunda belirlenen anlamli farklılık, öğretmenlerin dönüşümcü liderlik algılarının mesleki kıdem değişkeni açısından birbirine benzemediği şeklinde de değerlendirilebilir. Benzer şekilde Şahin (2005) ve Aslan (2019) yaptıkları araştırmalarda mesleki kıdeme göre dönüşümcü liderliğe ilişkin öğretmen algılarının anlamli farklılık gösterdiğini belirlemiştir. Bu durum yapılan araştırmanın dönüşümcü liderliğe ilişkin sonuçlarının Şahin (2005) ve Aslan (2019) tarafından yapılan araştırmaların sonuçları ile örtüşmekte olduğu şeklinde de ifade edilebilir.

Araştırmada öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin sergilemiş oldukları sürdürümcü liderlik davranışları mesleki kıdem değişkeni açısından anlamli farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Anlamli farklıliğın mesleki kıdemi 1-5 yıl arasında olan öğretmenler ile 16-20 yıl arasında olan öğretmenler arasında olduğu belirlenmiştir. Ayrıca sürdürümcü liderlik boyutunda belirlenen anlamli farklılık öğretmenlerin sürdürümcü liderlik algılarının mesleki kıdem değişkeni açısından birbirine benzemediği şeklinde de değerlendirilebilir. Benzer şekilde Cemaloğlu (2007), Töremen ve Yasan (2010), Kılınçarslan (2013), Aslan (2019), Sonel (2019) ve Bilgi (2020) yaptıkları araştırmalarda mesleki kıdeme göre öğretmenlerin sürdürümcü liderlik algılarının anlamli farklılık gösterdiğini belirlemiştir. Bu durum yapılan araştırmanın sürdürümcü liderliğe ilişkin sonuçlarının Cemaloğlu (2007), Töremen ve Yasan (2010) Kılınçarslan (2013), Aslan (2019), Sonel (2019) ve Bilgi (2020) tarafından yapılan araştırmaların sonuçları ile örtüşmekte olduğu şeklinde değerlendirilebilir.

Araştırmada öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin sergilemiş oldukları serbest bırakıcı liderlik davranışlarının mesleki kıdem değişkeni açısından anlamli farklılık göstermediği belirlenmiştir. Anlamli farklıliğın olmaması öğretmenlerin serbest bırakıcı liderlik algılarının mesleki kıdem değişkeni açısından birbirine benzerlik gösterdiği şeklinde değerlendirilebilir. Benzer şekilde Titrek (2019) yaptığı araştırmada mesleki kıdeme göre öğretmenlerin serbest bırakıcı liderlik algılarının anlamli farklılık göstermediğini belirlemiştir.

Araştırmada öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin sergilemiş oldukları dönüşümcü liderlik davranışlarının görev yapılan okuldaki müdürle çalışma süresine göre anlamli farklılık göstermediği belirlenmiştir. Anlamli farklıliğın olmaması öğretmenlerin dönüşümcü liderlik algılarının görev yapılan okuldaki müdürle çalışma süresine göre birbirine benzerlik gösterdiği şeklinde değerlendirilebilir. Benzer şekilde Sever (2020) tarafından yapılan araştırmada okul müdürlerinin sergilemiş olduğu dönüşümcü liderlik stiline öğretmenlerin görev yaptığı okuldaki müdürle çalışma süresine göre anlamli farklılık göstermediği belirlenmiştir. Kâhya (2020) ise yaptığı araştırmada farklı bir şekilde okul müdürlerinin sergilemiş olduğu dönüşümcü liderlik davranışlarının öğretmenlerin görev yaptıkları okuldaki müdürle çalışma süresine göre anlamli farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Araştırma kapsamında erişilen sonuçlar Kâhya (2020) tarafından yapılan araştırmaların bulguları ile örtüşmezken, Sever (2020) tarafından yapılan araştırmanın bulguları ile örtüşmektedir.

Araştırmada öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin sergilemiş oldukları sürdürümcü ve serbest bırakıcı liderlik davranışları görev yapılan okuldaki müdürle çalışma süresi açısından anlamli farklılık göstermediği belirlenmiştir. Anlamli farklıliğın olmaması sürdürümcü ve serbest bırakıcı liderliğe ilişkin öğretmen algılarının görev yapılan okuldaki müdürle çalışma süresine göre birbirine benzerlik gösterdiği şeklinde değerlendirilebilir. Benzer şekilde Çelik ve

Eryılmaz (2006), Akkaş ve Akkaş (2015), Özmantar ve Çetin (2017) ile Bilgi (2020) tarafından yapılan araştırmalarda okul müdürlerinin sergilemiş olduğu sürdürümcü ve serbest bırakıcı liderlik stillerinin öğretmenlerin görev yaptığı okuldaki müdürle çalışma süresine göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Araştırmada öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin sergilemiş oldukları dönüşümcü, sürdürümcü ve serbest bırakıcı liderlik davranışları branş değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın olmaması öğretmenlerin sürdürümcü, dönüşümcü ve serbest bırakıcı liderlik algılarının branş değişkeni açısından birbirine benzerlik gösterdiği şeklinde değerlendirilebilir. Ayrıca erişilen sonuç hangi branştan olursa olsun öğretmen algıları ile okul müdürlerinin liderlik stilleri arasında herhangi bir ilişkinin olmadığı şeklinde değerlendirilebilir. Benzer şekilde Cemaloğlu (2007), Töremen ve Yasan (2010) ile Bilgi (2020) tarafından yapılan araştırmalarda okul müdürlerinin sergilemiş olduğu liderlik stillerinin öğretmenlerin branşlarına göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bu bulgular araştırma sonuçları ile paralellik göstermektedir.

Araştırmada öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının orta düzeyde olduğu bulgusuna erişilmiştir. Benzer şekilde Yanık (2012), Daşcı (2014), Öztürk (2014), Dönmez (2016), Kurtulmuş (2018) ve Boz (2020) da yaptıkları çalışmalarda öğretmenlerin örgütsel sessizliğe ilişkin algılarının orta düzeyde olduğunu belirlemişlerdir.

Araştırmada öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının cinsiyet açısından anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır. Anlamlı farklılığın olmaması örgütsel sessizliğe ilişkin öğretmen algılarının cinsiyet açısından birbirine benzerlik gösterdiği şeklinde değerlendirilebilir. Benzer şekilde Kurtulmuş (2018), Ruçlar (2013), Nartgün ve Kartal (2013), Çakal (2016) ve Güngör (2019) de yaptıkları çalışmalarda öğretmenlerin örgütsel sessizliğe ilişkin algılarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediğini belirlemişlerdir.

Araştırmada öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının öğrenim durumu değişkeni açısından anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın lisans mezunu öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının lisansüstü mezunu öğretmenlere göre yüksek olmasından dolayı lisans mezunu öğretmenler lehine olduğu söylenebilir. Ayrıca belirlenen anlamlı farklılık öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının öğrenim durumu değişkeni açısından birbirine benzemediği şeklinde de değerlendirilebilir. Benzer şekilde Özkan (2016) ve Boz (2020) de yaptıkları çalışmalarda öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının öğrenim durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiğini ve anlamlı farklılığın lisans mezunu öğretmenler lehine olduğunu belirlemişlerdir.

Araştırmada öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının medeni duruma göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın olmaması öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının medeni durum değişkeni açısından birbirine benzerlik gösterdiği şeklinde değerlendirilebilir. Benzer şekilde Karaoğlu (2019) ve Boz (2020) da yaptıkları çalışmalarda öğretmenlerin medeni duruma göre örgütsel sessizlik algılarının anlamlı farklılık göstermediğini belirlemişlerdir.

Araştırmada öğretmenlerin izolasyon alt boyutuna ilişkin olarak örgütsel sessizlik algılarının mesleki kıdeme göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın mesleki kıdemi 1-5 yıl arasında olan öğretmenler ile 6-10 yıl/16-20 yıl/21 yıl ve üzeri olan öğretmenler arasında olduğu belirlenmiştir. Ayrıca izolasyon alt boyutunda belirlenen anlamlı

farklılık öğretmenlerin ifade edilen boyutta algılarının mesleki kıdem değişkeni açısından birbirine benzemediği şeklinde de değerlendirilebilir. Benzer şekilde Çakal (2016) ve Kurtulmuş (2018) yaptıkları çalışmalarda öğretmenlerin mesleki kıdeme göre örgütsel sessizlik algılarının izolasyon alt boyutunda anlamlı farklılık gösterdiğini belirlemiştir.

Araştırmada öğretmenlerin okul ortamı, yönetici, sessizliğin kaynağı alt boyutlarına ilişkin olarak örgütsel sessizlik algılarının mesleki kıdem açısından anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın olmaması öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının okul ortamı alt boyutunda mesleki kıdem değişkeni açısından birbirine benzerlik gösterdiği şeklinde değerlendirilebilir. Benzer şekilde Yıldırım Sevindim (2020) de yaptığı çalışmada öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının ifade edilen boyutlarda mesleki kıdeme göre anlamlı farklılık göstermediğini belirlemiştir.

Araştırmada mesleki kıdeme göre öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın olmaması öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının mesleki kıdeme göre birbirine benzerlik gösterdiği şeklinde değerlendirilebilir. Benzer şekilde Erenler (2010), Kahveci ve Demirtaş (2013), Altınışık (2017), Öncü (2017), Güler (2017) ve Pektaş (2019) yaptıkları çalışmalarda öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının mesleki kıdeme göre anlamlı farklılık göstermediğini belirlemiştir.

Araştırmada öğretmenlerin okul ortamı, yönetici ve duygu alt boyutlarına ilişkin olarak örgütsel sessizlik algılarının branş değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın olmaması öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının okul ortamı ve duygu alt boyutlarında branş değişkeni açısından birbirine benzerlik gösterdiği şeklinde değerlendirilebilir. Benzer şekilde Yıldırım Sevindim (2020) de yaptığı çalışmada öğretmenlerin örgütsel sessizliğe ilişkin algılarının ifade edilen boyutlarda branş değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediğini belirlemiştir. Ayrıca Oruç (2013) ve Ceviz (2017) de yaptıkları çalışmalarda branş değişkenine göre öğretmenlerin örgütsel sessizlik algılarının anlamlı farklılık göstermediğini belirlemiştir.

Araştırmada örgütsel sessizlik ile sürdürümcü, dönüşümcü ve serbest bırakıcı liderlik arasında pozitif yönlü düşük düzeyde ilişki olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde Erol (2012), Kılıç ve arkadaşları (2014), Öncü (2017) ile Pektaş (2019) yaptıkları çalışmalarda öğretmenlerin örgütsel sessizliği farklı liderlik stilleri arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu tespit etmişlerdir. Bu sonuçlar araştırmadan elde edilen sonuçları desteklemektedir.

Araştırmanın sonuçlarından yola çıkılarak uygulayıcılara ve araştırmacılara öneriler sunulmuştur. Sunulan öneriler şu şekildedir:

- Araştırmada örgütsel sessizliğin alt boyutları ile dönüşümcü, sürdürümcü ve serbest bırakıcı liderlik arasında pozitif yönlü düşük düzeyde ilişki olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın ifade edilen sonucu doğrultusunda okul müdürlerinin sergilemiş olduğu liderlik stillerinin hangisinin hangi düzeyde örgütsel sessizlik algısı ile ilişkisi olduğu belirlendiğinden, örgütsel sessizliğe etki eden liderlik stilleri konusunda çalışmalar yapılabilir.
- Araştırmada öğretmenlerin örgütsel sessizliklerinin orta düzeyde katılıyorum şeklinde olduğu belirlenmiştir. Eğitim politikacıların belli aralıklarla öğretmenlerin örgütsel sessizlik düzeylerini belirleyerek öğretmenlerin örgütsel sessizlik davranışlarına neden olan etkenleri araştırabilirler.

- Araştırma ortaokullarda çalışan öğretmenlerin örgütsel sessizlik ve liderlik stillerine ilişkin algıları ile sınırlıdır. İleride yapılacak araştırmalarda ilkokul ve liselerdeki öğretmenlerde araştırma süreçlerine dâhil edilerek eğitim kademelerine göre öğretmenlerin liderlik stili ve örgütsel sessizlik algıları karşılaştırılabilir.
- Araştırma kamu okullarında yapılmıştır. İleride yapılacak araştırmalarda özel okullarda çalışan öğretmenlerde araştırma süreçlerine dâhil edilerek, özel ve kamu okullarında çalışan öğretmenlerin liderlik stilleri ve örgütsel sessizlik algıları karşılaştırılabilir.
- Araştırma Gaziantep ili Şahinbey ilçesindeki ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin veri toplama araçlarına verdikleri yanıtlar ile sınırlıdır. Farklı ilçelerde, farklı illerde ve farklı örneklem gruplarında araştırmalar yapılarak geniş kapsamlı sonuçlar elde edilebilir.
- Araştırmada liderlik stilleri ile örgütsel sessizlik arasındaki ilişki öğretmenlerin algılarına göre değerlendirilmiştir. İleride yapılacak olan araştırmalarda öğrenciler ile veliler de sürece dâhil edilerek öğretmenlerin örgütsel sessizlikleri ve okul müdürlerinin sergilemiş olduğu liderlik stilleri kapsamlı bir şekilde değerlendirilmiş olacaktır.
- Araştırmada yöntem olarak korelasyonel araştırma modeli tercih edilmiştir. İleride yapılacak olan araştırmalarda kapsamlı ve derinlemesine verilere erişmek amacıyla nitel araştırma yaklaşımları da araştırma süreçlerine dâhil edilebilir.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Destek/Finansman Bilgileri

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Etik Kurul Kararı

Bu araştırma için İnönü Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'ndan (08.04.2021-8-29) etik izin alınmıştır.

Kaynakça/References

- Akan, D., Yıldırım, İ. ve Yalçın, S. (2014). Okul müdürleri liderlik stili ölçeğinin geliştirilmesi. *Electronic Journal of Social Sciences*, 13(51), 392-415.
- Akar, H. (2017). Öğretmenlerin dönüşümcü liderlik, örgütsel adalet ve örgütsel destek algılarının iş yaşam kaliteleri üzerine etkisi. Doktora tezi, İnönü Üniversitesi.
- Akbaba Altun, S. (2003). İlköğretim okul müdürlerinin dönüşümcü liderliğe verdikleri önem ve uygulama düzeyleri. *İlköğretim-Online*, 2(1), 10-17.
- Akkaş, S. ve Akkaş, F. (2015). İzmir Buca ilçesindeki eski ve yeni okul müdürlerinin yönetici yeterliklerinin öğretmenlerin bakış açısından karşılaştırılması. 7.Uluslararası Eğitim Denetimi Kongresi, (20-22 Mayıs 2015) İzmir.
- Altın, F. (2019). Okul müdürlerinin dönüşümcü liderlik ve örgütsel yenileşme özelliklerinin öğretmen görüşleri açısından incelenmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi.
- Altınışik, A. (2017). Ortaokul öğretmenlerinin örgütsel sessizlik davranışları ile örgüt kültürü arasındaki ilişki. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Adnan Menderes Üniversitesi.
- Altinkurt, Y. (2014). The relationship between school climate and teachers' organizational silence behaviors. *Anthropologist*, 18(2), 289-297.
- Amah, O. E., & Okafar, C. A. (2008). Relationships among silence climate, employee silence behavior and work attitudes: The role of self-esteem and locus of control. *Asian Journal of Scientific Research*, 1(1), 1-11.
- Aslan, S. (2019). Okul yöneticilerinin liderlik stillerinin öğretmenlerin örgütsel adalet düzeyleri üzerindeki etkisinde örgütsel bağlılığın aracılık rolü. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Bahçeşehir Üniversitesi.
- Atik, S. (2016). Akademik başarının yordayıcıları olarak öğretmene güven, okula karşı tutum, okula yabancılaşma ve okul tükenmişliği. Doktora tezi, İnönü Üniversitesi.
- Avcı, A. (2015). Öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin liderlik stilleri. *Hasan Âli Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 161-189.
- Aydoğan, İ. (2012). Okul binalarının özellikleri ve öğrenciler üzerine etkileri. *Milli Eğitim*, 193, 29-43.
- Bakan, İ. ve Büyükbeşe, T. (2010). Liderlik "türleri" ve "güç kaynakları" na ilişkin mevcut-gelecek durum karşılaştırması: Eğitim kurumu yöneticilerinin algılarına dayalı bir alan araştırması. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi* 12(19), 73-84.
- Baloğlu, N. ve Karadağ, E. (2009). Ruhsal liderlik üzerine teorik bir çözümleme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 58(58), 165-190.
- Bektaş, Ç. (2016). Liderlik yaklaşımları ve modern liderden beklentiler. *Selçuk Üniversitesi Akşehir Meslek Yüksekokulu Sosyal Bilimler*, 2(7), 43-53.
- Bilgi, R. (2020). Ortaokul yöneticilerinin liderlik stilleri ile örgütsel iklim arasındaki ilişkinin öğretmen algılarına göre incelenmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Dicle Üniversitesi.
- Boz, M. İ. (2020). Öğretmenlerin okullardaki farklılıkların yönetimine ilişkin algıları ile örgütsel sessizlik düzeyleri arasındaki ilişki. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Siirt Üniversitesi.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak Kılıç, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (28. Baskı). Pegem Akademi.

- Canbaz, F. (2019). *Okul müdürlerinin dönüşümcü liderlik özellikleri ile öğretmenlerin örgüte bağlılık düzeyleri arasındaki ilişki (Bolu-merkez ortaöğretim örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Cemaloğlu, N. (2007). Okul yöneticilerinin liderlik stillerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 73-112.
- Ceviz, T. (2017). *Ortaokul öğretmenlerinin işle bütünleşme ile örgütsel sessizlik davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi.
- Cömert, M. (2005). *İlköğretim okulu yöneticilerinin dönüşümcü liderlik rollerini gerçekleştirme düzeylerine ilişkin yönetici ve öğretmenlerin algı ve beklentileri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi.
- Çakal, G. (2016). *Ortaöğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerin okul yönetimine katılma ile örgütsel sessizlik algıları arasındaki ilişki (Tekirdağ İli Örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Çelik, S. ve Eryılmaz, F. (2006). Öğretmen algılarına göre endüstri meslek lisesi müdürlerinin dönüşümcü liderlik düzeyleri (Ankara ili örneği). *Politeknik Dergisi*, 9(4), 211-224.
- Çevik, S. ve Kozak, A. M. (2010). Değişim yönetiminde dönüşümcü liderlik ve hizmetkâr liderlik. *11. Ulusal Turizm Kongresi*, 80.
- Çiçek, M. (2011). Liderlikte farklı bir yaklaşım: Otantik liderlik tarzı ve transformasyonel liderlik biçimi ile karşılaştırılması. *Bartın Üniversitesi İİBF Dergisi*, 2(3), 59-71.
- Daşcı, E. (2014). *İlköğretim kurumu yöneticilerinin liderlik tarzları ile öğretmenlerin yaşadıkları yıldırma (mobbing) ve örgütsel sessizlik davranışları arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi.
- Daşcı, E. ve Cemaloğlu, N. (2015). İlköğretim kurumu yöneticilerinin liderlik tarzları ile öğretmenlerin yaşadıkları yıldırma (mobbing) arasındaki ilişki. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 129-166.
- Dönmez, E. (2016). *Örgütsel sosyalleşme ile örgütsel sessizlik arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi.
- Döş, F.C. (2014). *Okul müdürlerinin liderlik stillerinin öğretmenlerin örgütsel adanmışlıkları üzerindeki etkisinin incelenmesi (Kilis ili örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi.
- Eraslan, L. (2003). *İlköğretim okul müdürlerinin liderlik özellikleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Kırıkkale Üniversitesi.
- Erden, T. (2019). *Okul müdürlerinin liderlik stilleri ve örgütsel sosyalleşmenin örgütsel adanmışlığa yordaması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.
- Erenler, E. (2010). *Çalışanlarda sessizlik davranışının bazı kişisel ve örgütsel özelliklerle ilişkisi: Turizm sektöründe bir alan araştırması*. Doktora tezi, Hacette Üniversitesi.
- Eriş, Y. ve Arun, K. (2020). Toksik liderliğin bir çıktısı olarak örgütsel bağlılık. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(24), 2764-2804.
- Erol, G. (2012). *Liderlik tarzları ve örgütsel sessizlik ilişkisi: Otel işletmelerinde bir araştırma*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi.
- Gaziantep Milli Eğitim Müdürlüğü. (2020). <https://gaziantep.meb.gov.tr/>, 01.11.2020.

- Güler, T. (2017). *Ortaokul müdürlerinin etik liderlik davranışları ile öğretmenlerin örgütsel sessizlikleri arasındaki ilişki (Antalya İli Manavgat İlçe Örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Uşak Üniversitesi.
- Gülmez, N. (2009). *Narsistik liderlik*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi.
- Gümüşeli, A. İ. (2001). Çağdaş okul müdürünün liderlik alanları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 28(28), 531-548.
- Güngör, B. (2019). *Öğretmenlerin örgütsel sessizlik algıları ile okul kültürü algıları arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2017). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Seçkin.
- Helvacı, A. ve Aydoğan, İ. (2011). Etkili okul ve etkili okul müdürüne ilişkin öğretmen görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 41-60.
- Kahveci, G. (2010). *İlköğretim okullarında örgütsel sessizlik ile örgütsel bağlılık arasındaki ilişkiler*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi.
- Kahveci, G. ve Demirtaş, Z. (2013). Okul yöneticisi ve öğretmenlerin örgütsel sessizlik algıları. *Eğitim ve Bilim*, 38(167), 50-64.
- Kahya, S. (2020). *Eğitim yöneticilerinin dönüşümcü liderlik davranışlarının öğretmen motivasyonuna etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi.
- Kalaycı, Ş. (2017). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Dinamik Akademi.
- Karaer, E. (2020). *Öğretmenlerin örgütsel sosyalleşme düzeyleri ile okul yöneticilerinin liderlik stilleri arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi.
- Karaoğlan, Ö. (2019). *Okulların bürokratik yapısı, örgütsel sessizlik ve örgütsel sinizm arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi.
- Kazancı, N. (2010). *İlköğretim okullarındaki yöneticilerin liderlik stilleri ile öğretmenlerin örgütsel adalet algıları arasındaki ilişki düzeyi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi.
- Keser Özmantar, Z. (2018). *Örnekleme yöntemleri ve örneklem süreci*. (Eds. K. Beycioğlu, N.Özer, Y.Kondakçı), Eğitim Yönetiminde Araştırma içinde (88-110). Pegem Akademi.
- Kılıç, R., Keklik, B. ve Yıldız, H. (2014). Dönüştürücü, etkileşimci ve tam serbesti tanıyan liderlik tarzlarının örgütsel sessizlik üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik bir araştırma. *Yönetim ve Ekonomi*, 21(2), 249-268.
- Kılınçarslan, S. (2013). *Okul yöneticilerinin liderlik stilleri ile öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (İzmir İli Karabağlar İlçesi Örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Okan Üniversitesi.
- Köse, A. (2015). Okul psikolojik danışmasında liderlik araştırmaları için yeni bir analitik çerçeve: Dağıtımçı liderlik. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(43), 137-146.
- Kurtulmuş, Ö.F. (2018). *Öğretmenlerin görüşlerine göre okullarda örgütsel sosyalleşme ve örgütsel sessizlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi.
- Memişoğlu, S. P. (2006). Lise müdürlerinin liderlik özelliklerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 179-189.
- Morrison, E. W., & Milliken, F. J. (2000). Organizational silence: A barrier to change and development in a pluralistic world. *Academy of Management review*, 25(4), 706-725.

- Nartgün, Ş. S. ve Kartal, V. (2013). Öğretmenlerin örgütsel sinizm ve örgütsel sessizlik hakkındaki görüşleri. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 47-67.
- Oğuz, E. (2011). Öğretmenlerin örgütsel vatandaşlık davranışları ile yöneticilerin liderlik stilleri arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 3(3), 377-403.
- Oran, N. (2002). *İlköğretim ve ortaöğretim okul yöneticilerinin dönüşümsel önderlik özelliklerine ilişkin öğretmenlerin algı ve beklentileri*. Yüksek lisans tezi, Trakya Üniversitesi.
- Oruç, M. (2013). *Örgütsel bağlılık ve örgütsel sessizlik arasındaki ilişki: Bir firmada araştırma*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi.
- Öncü, B. (2017). *Okul öncesi yöneticilerinin algılanan liderlik stillerine ile okul öncesi öğretmenlerinin yaşadıkları örgütsel sessizlik arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Bahçeşehir Üniversitesi.
- Önk, M. (2016). *İlköğretim kurumu yöneticilerin liderlik tarzları ile çatışmayı yönetme stratejileri arasındaki ilişki (Ankara ili örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi.
- Özkan, A. (2016). *İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin yıldırma (mobbing) yaşama düzeylerinin affetmek ve örgütsel sessizlik açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi.
- Özmantar, Z.K. ve Çetin, Y.E. (2017). Temel eğitim kurumlarında görev yapan okul müdürlerinin liderlik becerilerinin incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 37(14), 261-284.
- Öztürk, H. (2014). *Ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin örgütsel sessizlik ile örgütsel bağlılık algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Mevlana Üniversitesi.
- Öztürk, N. (2005). İktisadi kalkınmada eğitimin rolü. *Sosyoekonomi*, 1, 27-44.
- Öztürk, U. C. ve Ezgi, C. (2016). Sessizlikteki mobbing: Mobbing ve örgütsel sessizlik arasındaki ilişki. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 18(30), 71-80.
- Pektaş, H. M. (2019). *Öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin liderlik tarzı ile örgütsel sessizlik arasındaki ilişkinin analizi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi.
- Razi, S. (2003). *İlköğretim yöneticilerinin çağdaş liderlik eğilimleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Ruçlar, K. (2013). *Örgüt kültürü ve örgütsel sessizlik arasındaki ilişki-Sakarya ili Örneği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi.
- Sever, N. (2020). *Okul müdürlerinin liderlik stilleri ile okulların örgütsel çekicilikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi.
- Sonel, Z. (2019). *Eğitim yöneticilerinin liderlik stillerinin düşünme stilleri ve bazı değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Şahin, S. (2005). İlköğretim okulu müdürlerinin dönüşümcü ve sürdürümcü liderlik stilleri (İzmir ili örneği). *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 30(135), 39-49.
- Şirin, E. F. ve Yetim, A. A. (2009). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu yöneticilerinin dönüşümcü liderlik stiline ilişkin yönetici algıları. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 69-84.
- Şişman, M. (2012). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Pegem Akademi.

- Tabachnick, B.G., & Fidell, L.S. (2013). *Using multivariate statistics*. (6. edition). Pearson Education.
- Tahaoglu, F. ve Gedikoğlu, T. (2009). İlköğretim okulu müdürlerinin liderlik rolleri. kuram ve uygulamada eğitim yönetimi. *Educational Administration: Theory and Practice*, 15(58), 274-298.
- Taş, A., Çelik, K. ve Tomul, E. (2007). Yenilenen ilköğretim programının uygulandığı ilköğretim okullarındaki yöneticilerin liderlik tarzları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2), 96-98.
- Taşkıran, E. (2011). *Liderlik ve örgütsel sessizlik arasındaki etkileşim-örgütsel adaletin rolü*. Beta.
- Titrek, A. (2019). *Okul yöneticilerinin liderlik stilleri ve sosyal girişimcilik becerilerine yönelik görüşleri (Kocaeli ili örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Töremen, F. ve Yasan, T. (2010). İlköğretim okulu yöneticilerinin dönüşümcü liderlik özellikleri (Malatya ili örneği). *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 27-39.
- Turan Aydın, G. (2019). *Öğretmen görüşlerine göre örgütsel sosyalleşme ile dönüşümcü liderlik arasındaki ilişki*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi.
- Yanık, C. (2012). *Örgütsel sessizlik ile güven arasındaki ilişki ve eğitim örgütlerinde bir araştırma*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi.
- Yenel, K. (2016). *İlkokul yöneticilerinin dönüşümcü ve işlemci liderlik biçimleri ile öğretmenlerin örgütsel vatandaşlık ile örgütsel sessizlik davranışları arasındaki ilişki*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi.
- Yıldırım Sevindim, K. (2020). *Lise müdürlerinin yönetim tarzlarının öğretmenlerin örgütsel sessizliklerini yordama düzeyi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Kırşehir Ahi Evren Üniversitesi.
- Yiğitel, S. (2014). *Öğretmen ve akademisyenlerin algıladıkları liderlik tarzları ile örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişki*. Doktora tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi.
- Zengin, M. (2019). *Ortaöğretimde okul müdürlerinin dönüşümcü liderlik özellikleri ile okul güvenliği ve örgütsel imaj arasındaki ilişki*. Doktora tezi, Atatürk.

İletişim/Correspondence

Betül GEZER
betul_gzr@hotmail.com
MEB, Gaziantep

Doç. Dr. Melike CÖMERT
melike.comert@inonu.edu.tr
İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Malatya